

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

31.01.2024 15:16:51
ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΨΗΦΙΑΚΑ
ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ
ΑΠΟ
ΕΛΕΝΙ ΡΟΥΛΙ

ΥΠΟΙΚ 31/01/2024
Α. Π.: 16250 ΕΞ 2024

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ**

Καραγεώργη Σερβίας 8

Τ.Κ. 105 62 Αθήνα

Τηλ.: 210 3375 723

E-mail: ggfp@minfin.gr

Προς: Γραφείο Υπουργού Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών
Νίκης 5-7
105 63 Αθήνα

ΘΕΜΑ: Διαβίβαση ενημερωτικού σημειώματος

Σας διαβιβάζουμε ενημερωτικό σημείωμα που προετοίμασε η Διεύθυνση Φορολογικής Πολιτικής αναφορικά με τα φορολογικά μέτρα για τη στήριξη της οικογένειας και την ενίσχυση των παραμεθόριων περιοχών.

**Ο Διευθυντής του Ιδιαίτερου Γραφείου
Αριστομένης Μπίνης**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Τμήμα Α'

Αθήνα, Ιανουαρίου 2024

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Υπόψη Ιεραρχίας

ΘΕΜΑ: Φορολογικά μέτρα που στοχεύουν στη στήριξη της οικογένειας και στην ενίσχυση των παραμεθωρίων περιοχών.

Αναφορικά με το παραπάνω θέμα και όσον αφορά θέματα αρμοδιότητάς μας, σας παραθέτουμε τα ακόλουθα:

Ι. Ισχύοντα φορολογικά μέτρα που στοχεύουν στη στήριξη της οικογένειας

- Σύμφωνα με τα άρθρα 16 και 29 του ν.4172/2013, όπως ισχύουν, όσο αυξάνεται ο αριθμός των εξαρτώμενων τέκνων τόσο αυξάνεται το ποσό της μείωσης φόρου λόγω οικογενειακής κατάστασης για το εισόδημα των μισθωτών, συνταξιούχων και αγροτών.
- Με το άρθρο 43 του ν.5045/2023 και ισχύ από το φορολογικό έτος 2024, αυξάνεται το ποσό μείωσης φόρου λόγω εξαρτώμενων τέκνων και διαμορφώνεται ως εξής: 900 ευρώ για το φορολογούμενο με 1 εξαρτώμενο τέκνο, σε 1.120 ευρώ για 2 εξαρτώμενα τέκνα, σε 1.340 ευρώ για 3 εξαρτώμενα τέκνα, σε 1.580 ευρώ για 4 εξαρτώμενα τέκνα και σε 1.780 ευρώ για 5 εξαρτώμενα τέκνα.
- Με τα άρθρα 1 και 10 του ν.4659/2020 από 1.1.2020 θεσπίζεται επίδομα γέννησης για κάθε παιδί που γεννιέται στην Ελλάδα. Το επίδομα αυτό απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, δεν κατάσχεται για οποιαδήποτε οφειλή ούτε συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ, τους ΟΤΑ, τα νομικά πρόσωπα των τελευταίων και τα ασφαλιστικά ταμεία, όπως επίσης δεν κατάσχεται από πιστωτικά ιδρύματα για οφειλές προς αυτά ούτε συμψηφίζεται με οφειλές προς πιστωτικά ιδρύματα και δεν προσμετράται στο συνολικό, πραγματικό ή τεκμαρτό οικογενειακό εισόδημα.
- Με την παρ.2 του άρθρου 1 του ν.3454/2006 απαλλάσσονται από το τέλος ταξινόμησης επιβατικών αυτοκινήτων και οι τρίτεκνοι.
- Σύμφωνα με το άρθρο 214 του ν.4512/2018 χορηγείται επίδομα παιδιού, το οποίο σύμφωνα με την παρ.12 του ίδιου άρθρου απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση υπέρ Δημοσίου ή τρίτου, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης και δεν προσμετράται στο συνολικό, πραγματικό ή τεκμαρτό οικογενειακό εισόδημα παρά μόνο εάν ρητά προβλέπεται από το νομοθετικό πλαίσιο οικονομικών ενισχύσεων κοινωνικής προστασίας. Το επίδομα αυτό δεν κατάσχεται για οποιαδήποτε οφειλή ούτε συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ, τους ΟΤΑ, τα νομικά πρόσωπα των τελευταίων και τα ασφαλιστικά ταμεία, όπως επίσης δεν κατάσχεται από πιστωτικά ιδρύματα για οφειλές προς αυτά ούτε συμψηφίζεται με οφειλές προς πιστωτικά ιδρύματα.

- Με το άρθρο 7 του ν.4223/2013, όπως ισχύει, προκειμένου να χορηγηθούν οι προβλεπόμενες εκπτώσεις στον ΕΝΦΙΑ, πρέπει να πληρούνται σωρευτικά συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Οι εν λόγω προϋποθέσεις είναι πιο ευνοϊκές για τις οικογένειες με εξαρτώμενα τέκνα.
- Με τις παρ. 26, 40 και 49 του ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Α. ΑΓΑΘΑ καθώς και της παρ. 8 του ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ του Παραρτήματος ΙΙΙ του ν. 2859/2000, όπως ισχύει, εφαρμόζεται μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ, όπως προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 21, σε παρασκευάσματα κάθε είδους για τη διατροφή των βρεφών και παιδιών, συσκευασμένων για τη λιανική πώληση, σε βιβλία για τα παιδιά, οπτικά ή ακουστικά, καθώς και στις ηλεκτρονικά παρεχόμενες δημοσιεύσεις αυτών και σε είδη για τη βρεφική ασφάλεια και προστασία, ήτοι απορροφητικές πάνες για βρέφη και παιδικά καθίσματα αυτοκινήτου και τα μέρη αυτών.

ΙΙ. Ισχύοντα φορολογικά μέτρα που στοχεύουν στην ενίσχυση των παραμεθόριων περιοχών

Όσον αφορά τις παραμεθόριες περιοχές δεν εντοπίζονται φορολογικά μέτρα ενίσχυσης σε σχέση με το πώς οι περιοχές αυτές ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις. Ωστόσο, παραθέτουμε κατωτέρω μέτρα που σχετίζονται με την ενίσχυση ορεινών και μειονεκτικών περιοχών καθώς και ακριτικών νησιών:

Α) Ενίσχυση ορεινών και μειονεκτικών περιοχών

- Με το άρθρο 61 του ν.4701/2020 (Μέτρα ενίσχυσης κατοίκων ορεινών και μειονεκτικών περιοχών), τροποποιήθηκαν οι παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 27 του ν.3016/2002, με τις οποίες, μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι σε οικογένειες Ελλήνων πολιτών, καθώς και πολιτών κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, συμπεριλαμβανομένων και των μονογονεϊκών, τα μέλη των οποίων κατοικούν μόνιμα σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, χορηγείται ετήσια εισοδηματική ενίσχυση ως εξής:

α) Εξακόσια (600) ευρώ, εφόσον το ετήσιο οικογενειακό εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000,00) ευρώ.

β) Τριακόσια (300) ευρώ, εφόσον το ετήσιο οικογενειακό εισόδημά τους κυμαίνεται μεταξύ του ποσού των τριών χιλιάδων ευρώ και ενός λεπτού (3.000,01) και του ποσού των τεσσάρων χιλιάδων επτακοσίων (4.700,00) ευρώ.

Ως ορεινές περιοχές για την εφαρμογή του παρόντος, νοούνται οι ορεινές περιοχές που περιλαμβάνονται στον «ΠΙΝΑΚΑ ΟΡΕΙΝΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3)» της οδηγίας 81/645/ΕΟΚ, όπως αυτή ισχύει μετά την τροποποίησή της δυνάμει της απόφασης 83/339/ΕΟΚ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της οδηγίας 85/148/ΕΟΚ, της οδηγίας 89/588/ΕΟΚ, της οδηγίας 93/66/ΕΟΚ και της απόφασης 94/516/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η εισοδηματική ενίσχυση της παρ. 2 δεν υπόκειται σε οποιονδήποτε φόρο, τέλος, εισφορά ή άλλη κράτηση υπέρ του Δημοσίου συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013, δεν κατάσχεται στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, ούτε συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τους Δήμους, τις Περιφέρειες, τα νομικά πρόσωπα των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, τα ασφαλιστικά ταμεία ή πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε άλλης παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα ή στα εισοδηματικά όρια για τη χορήγησή της. Η ισχύς του προηγούμενου εδαφίου ως προς το αφορολόγητο της ενίσχυσης της παρ. 2 άρχεται από την 1η Ιανουαρίου 2018, καταλαμβάνοντας τις ενισχύσεις που καταβάλλονται μετά τη λήξη του φορολογικού έτους 2018, αλλά αφορούν σε ενισχύσεις οφειλόμενες για το έτος αυτό, οι οποίες δηλώνονται στη φορολογική διοίκηση με βάση το έτος καταβολής τους. Κατά τις λοιπές προβλέψεις της, η ισχύς του πρώτου εδαφίου της παρούσας άρχεται από τη δημοσίευση του παρόντος.

Ως ετήσιο οικογενειακό εισόδημα για την εφαρμογή της παρ. 2 νοείται το ετήσιο φορολογητέο πραγματικό ή τεκμαρτό, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο, εισόδημα

όλων των μελών της οικογένειας του αιτούντος τη χορήγηση της εισοδηματικής ενίσχυσης. Στο ετήσιο οικογενειακό εισόδημα δεν προσμετράται το χορηγούμενο σύμφωνα με το άρθρο 235 του ν. 4389/2016 (Α' 94), όπως ισχύει, Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα, το χορηγούμενο κατ' άρθρο 214 του ν. 4512/2018 (Α' 5) επίδομα παιδιού, το επίδομα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης ανέργων του άρθρου 30 του ν. 4144/2013 (Α' 88), όπως ισχύει, καθώς και τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται ως προνοιακές παροχές σε άτομα με αναπηρία.

- Περαιτέρω, με την παρ.1 του άρθρου 79 του ν.4756/2020 (ΦΕΚ Α' 235/26.11 2020) ορίζεται ότι με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών είναι δυνατή η παροχή επιδόματος θέρμανσης στους καταναλωτές των επιδοτούμενων ειδών καυσίμων θέρμανσης που καθορίζονται με αυτήν. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται το ύψος του επιδόματος, τα κριτήρια με βάση τα οποία χορηγείται το επίδομα, τα δικαιούχα πρόσωπα, η αρμόδια για τη χορήγηση του επιδόματος αρχή, ο Ειδικός Φορέας και ο Κωδικός Αριθμός Εξόδου του προϋπολογισμού σε βάρος του οποίου καταλογίζεται η σχετική δαπάνη, η διαδικασία πληρωμών και ελέγχου αυτών, ο τρόπος δέσμευσης των αναγκών πιστώσεων, τα αρμόδια όργανα για την εκκαθάριση και πληρωμή της δαπάνης αυτής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η ευθύνη των εκκαθαριστών, των αρμόδιων για την πληρωμή οργάνων και των αχρεωστήτως λαβόντων, ο τύπος των τίτλων πληρωμής και ο τρόπος εξόφλησης αυτών, κατά παρέκκλιση του ν. 4270/2014 (Α' 143), τυχόν έξοδα πληρωμής του επιδόματος, η διαδικασία εμφάνισης της σχετικής δαπάνης στη δημόσια ληψοδοσία, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της ρύθμισης αυτής.

(Σχετ. οι Α.1243/2021 και Α.1088/2022 Αποφάσεις). Στην παρ.13 του άρθρου 5 της Α.1243/2021 (Β' 5298) Απόφασης του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. το επίδομα είναι αφορολόγητο, δεν αποτελεί εισόδημα και δεν υπόκειται σε καμιά κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου.

- Με τις διατάξεις των παρ.5 και 6 του άρθρου 32 του ν.4280/2014 (Α'159) καθώς και την ΠΟΛ.1018/2018 με την οποία έγινε αποδεκτή η 215/2017 γνωμοδότηση του Β' Τμήματος του Ν.Σ.Κ., ο υπολογισμός της φορολογητέας αξίας δασών και δασικών εκτάσεων, όπως και των χορτολιβαδικών εκτάσεων που βρίσκονται επί ημιορεινών, ορεινών και ανώμαλων εδαφών και συγκροτούν φυσικά οικοσυστήματα αποτελούμενα από φρυγανική, ποώδη ή άλλη αυτοφυή βλάστηση ή από δασική μεν βλάστηση που δεν συνιστά δασοβιοκοινότητα καθώς και των βραχωδών ή πετρωδών εκτάσεων των ημιορεινών, ορεινών και ανώμαλων εδαφών (περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979) γίνεται με βάση τη θέση τους, τις παραγωγικές, προστατευτικές, υδρονομικές, αισθητικές και λουπές λειτουργίες τους και όχι μόνο την παραγωγή ξύλου και βοσκήσιμης ύλης, όπως μέχρι σήμερα προβλέπονταν για τα δάση. Στην περίπτωση, ωστόσο, που πρόκειται να προσδιορισθεί η αξία εδαφικής εκτάσεως που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της δασικής νομοθεσίας, ο προσδιορισμός αυτής γίνεται σύμφωνα με το σύστημα προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας των ακινήτων με αντικειμενικό τρόπο και τα οριζόμενα στον Κώδικα διατάξεων φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών.

Β) Ενίσχυση ακριτικών νησιών

- Με τις διατάξεις της περ.θ' της παρ.1 του άρθρου 3 του ν.4223/2013 ορίζεται ότι απαλλάσσονται από τον ΕΝΦΙΑ τα δικαιώματα στα ακίνητα που ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα, φορολογικούς κατοίκους Ελλάδας, των οποίων η κύρια κατοικία, όπως προκύπτει από τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του προηγούμενου φορολογικού έτους ευρίσκεται σε μικρά ακριτικά νησιά με πληθυσμό κάτω των χιλίων διακοσίων (1.200) κατοίκων, βάσει των ως άνω δηλώσεων, των Περιφερειακών Ενοτήτων Ικαρίας, Λήμνου, Σάμου, Χίου, Καλύμνου, Καρπάθου, Ρόδου και Κω, καθώς και στον Δήμο Γαύδου της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων και στον Δήμο Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων της Περιφερειακής Ενότητας Κέρκυρας. Η απαλλαγή αφορά

αποκλειστικά στα δικαιώματα επί των ακινήτων του προηγούμενου εδαφίου που βρίσκονται στα νησιά αυτά.

- Με τις διατάξεις της παρ.4 του άρθρου 21 του ν.2859/2000 (Κώδικας ΦΠΑ) ορίζεται ότι με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, είναι δυνατή η μείωση κατά τριάντα τοις εκατό (30%) των συντελεστών του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) για τα νησιά Λέρο, Λέσβο, Κω, Σάμο και Χίο, εφόσον:

α) έχουν συσταθεί και λειτουργούν εντός της περιφέρειάς τους κέντρα και δομές της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 (Α'51), όπως αυτό προκύπτει από σχετική βεβαίωση, που εκδίδεται από την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, και

β) πρόκειται για αγαθά τα οποία, κατά τον χρόνο που ο φόρος γίνεται απαιτητός:

αα) βρίσκονται στα νησιά αυτά και παραδίδονται από υποκείμενο στον φόρο που είναι εγκατεστημένο στα νησιά αυτά,

ββ) πωλούνται με προορισμό τα νησιά αυτά από υποκείμενο στον φόρο, εγκατεστημένο σε οποιοδήποτε μέρος του εσωτερικού της Χώρας, προς αγοραστή υποκείμενο ή προς μη υποκείμενο στον φόρο νομικό πρόσωπο, εγκατεστημένο στα νησιά αυτά,

γγ) αποστέλλονται ή μεταφέρονται προς υποκείμενο στον φόρο ή προς μη υποκείμενο στον φόρο νομικό πρόσωπο που είναι εγκατεστημένο στα νησιά αυτά, στο πλαίσιο της ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών,

δδ) εισάγονται στα νησιά αυτά.

Η απόφαση του πρώτου εδαφίου ανακαλείται αυτοδικαίως εντός τριών (3) μηνών από την παύση λειτουργίας κέντρου ή δομής της περ. α'.

Η μείωση των συντελεστών δεν ισχύει για τα καπνοβιομηχανικά προϊόντα και τα μεταφορικά μέσα.

Η μείωση της ως άνω παραγράφου ισχύει και για τις υπηρεσίες που εκτελούνται υλικά στην περιοχή αυτή, από υποκείμενο στο φόρο ο οποίος κατά το χρόνο που ο φόρος γίνεται απαιτητός είναι εγκατεστημένος στην περιοχή αυτή.

- Με τις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 31 του ν.3986/2011 ορίζεται ότι εξαιρούνται από τις υποχρεώσεις καταβολής του τέλους, εκτός εάν πρόκειται για τουριστικούς τόπους, οι εμπορικές επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες που ασκούν τη δραστηριότητά τους σε χωριά με πληθυσμό έως πεντακόσιους (500) κατοίκους και σε νησιά κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους.